

Mai puțin de 5 luni până la intrarea în vigoare în România a Sistemului European de Trasabilitate a Produselor din Tutun. Ce trebuie să știe operatorii din industrie?

Cel mai complex sistem de “supraveghere orizontală” creat până acum la nivelul Uniunii Europene este în vigoare începând cu data de 20 mai 2019. Este vorba de sistemul de trasabilitate a produselor din tutun menit să combată traficul și evaziunea fiscală din acest domeniu.

Comisia Europeană a acordat României un ragaz până la 31 decembrie 2019 pentru ca acest sistem să devină complet operațional și pe teritoriul său.

Ce presupune sistemul de trasabilitate?

Fiecare pachet de țigarete produse sau destinate pieței europene va fi identificat printr-un marcaj de trasabilitate numit “identificator unic”, ce va conține informații privind locul, data producției precum și destinația pachetului respectiv. Identificatorul unic permite ca toate pachetele de produse din tutun introduse pe piață să fie înregistrate și urmărite pe întreg teritoriul UE.

Sistemul de trasabilitate este aplicabil produselor fabricate în UE inclusiv celor destinate exportului. De asemenea, sistemul este aplicabil produselor din tutun ce nu sunt produse în UE, dar sunt destinate a fi puse în liberă circulație pe această piață.

În cazul importului de produse din tutun, obligația aplicării identificatorului unic apare înainte de efectuarea formalităților vamale de punere în liberă circulație. Așadar, în lipsa unui astfel de identificator, produsele din tutun provenite din țări terțe Uniunii Europene nu pot patrunde pe piață.

Toate mișcările de astfel de produse sunt supuse înregistrării de la producător până la primul punct de vânzare cu amănuntul (i.e. unitatea în care produsele sunt introduse pe piață pentru prima oară, inclusiv automatele de vânzare pentru produse din tutun).

Cine acordă identificatorul unic în România?

Fiecare Stat Membru UE și-a desemnat autoritatea competentă pentru emiterea identificatorilor unici. În România, autoritatea desemnată este Imprimeria Națională.

În prezent, platforma dezvoltată la nivelul României permite doar o preînregistrare a agenților economici în vederea asigurării condițiilor tehnice necesare emiterii codurilor unice de identificare. Prin urmare, are strict obiectivul de a colecta informațiile necesare creării ulterioare a acestor coduri.

În absența funcționării sistemului, operatorii economici din România pot apela la serviciile unor emitenți de identificatori unici autorizați în alte State Membre, însă nu mai târziu de 31 decembrie 2019, data la care sistemul ar trebui să fie complet funcțional.

De asemenea, la momentul implementării sistemului național, vor putea fi înregistrate și utilajele, precum și restul operatorilor economici sau unitățile care nu au reușit să asigure preînregistrarea. Vor fi posibile și transmiterile de solicitări de rectificare a datelor comunicate în faza de preînregistrare sau de radiere a acestora.

Ce se va întâmpla cu produsele fabricate până la data de 20 mai 2019 și ramase în stoc?

Legislația europeană recunoaște dinamica lanțului de aprovizionare, inclusiv existența stocurilor de produse ramase nemarcate.

Având în vedere acest aspect, legislația da posibilitatea producătorilor și importatorilor de a-și epuiza stocurile de produse neconforme într-un anumit interval de timp. Toate țigarele și tutunul de rulat fabricate în UE sau importate înainte de 20 mai 2019 (nemarcate) pot să rămână în circulație și să fie vândute pe piață timp de un an, până la 19 mai 2020. Ele trebuie eliminate de pe piață imediat după această dată.

Cum sunt afectați transportatorii de astfel de produse? Dar industria de retail?

Operatorii de transport de produse din tutun vor avea obligații specifice, necesare în asigurarea trasabilității produselor pe parcursul transportului, inclusiv în cazul transbordărilor, grupajelor de marfuri, cum ar fi: scanarea și transmiterea electronică de date despre produsele de tutun transportate, rutele preconizate, cantitățile etc.

Operatorii de retail implicați în vânzarea produselor din tutun direct către consumatorii finali au, de asemenea, obligația de a obține un cod de identificare a locației. Aceste coduri sunt necesare pentru a putea recepționa produsele de la alți operatori economici implicați în lanțul de aprovizionare.

Lupta împotriva comerțului ilicit cu produse din tutun este o componentă importantă a politicilor de supraveghere ale Uniunii Europene. De aceea, este foarte important ca toți cei situați pe lanțul de aprovizionare (producători, importatori, vânzatori) să cunoască și să implementeze din timp noile reguli privind sistemul de trasabilitate, pentru a nu risca blocarea tranzacțiilor sau aplicarea de amenzi contravenționale.

Având în vedere toate aspectele menționate mai sus, cu siguranța că data de 1 ianuarie 2020 va veni cu noi provocări pentru toți jucătorii din industria tutunului, odată ce sistemul de trasabilitate va deveni complet operațional și în România.